Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

Навчально-науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор НН інституту культури і мистецтв
_____ Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ
«31» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія мистецтва

галузь знань **02 Культура і мистецтво**
(шифр і назва напряму підготовки)
спеціальності **025 Музичне мистецтво**
(шифр і назва спеціальності)
освітня програма **«Музичне мистецтво»**
другого (магістерського) рівня вищої освіти
(назва)
мова навчання **українська**

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
«31» серпня 2023 р.
Голова _____ Олександр РУДЕНКО

Суми – 2023

Розробник:

Тарапата-Більченко Лідія Григорівна – кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Завідувач кафедри
доктор педагогічних наук, професор _____ Ольга ЄРЕМЕНКО

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів:
3</td><td rowspan="14">Магістр</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Загальна кількість годин:
90</td><td>1-й</td><td>1-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>12 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації</td></tr>
<tr><td>2год.</td><td>–</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>82 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, затвердженої вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка (протокол № 10 від 27.04.2020 р.), навчальна дисципліна «Філософія мистецтва» входить до переліку обов’язкових дисциплін (ОК 1, цикл загальної підготовки).

«Філософія мистецтва» експонує мистецтво як художньо-образну форму пізнання дійсності: конкретизує сутність та соціальні функції мистецтва, критерії його класифікації та особливості філософського осмислення художньо-творчої діяльності людини у різних культурно-історичних контекстах.

Мета курсу – ознайомлення студентів з альтернативними інтерпретаціями природи, сутності та функцій мистецтва у діалогічному просторі культури.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Філософія мистецтва» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»: здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з музичного мистецтва та виконавства та характеризується невизначеністю умов і вимог (ІК); здатність до абстрактного

мислення, аналізу та синтезу (ЗК 4); здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 2); здатність працювати в міжнародному контексті (ЗК 8); здатність працювати автономно (ЗК 9); здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу мистецтва, розуміти тенденції його розвитку в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду (ФК 2); здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації (ФК 5).

Філософія мистецтва конкретизує онтологічні, соціальні та антропологічні виміри естетичних понять; висвітлює роль музичного, хореографічного та образотворчого мистецтва у процесі формування та презентації світогляду; експлікує статус та функції мистецтва на сучасному етапі історичного розвитку.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни «Філософія мистецтва» ґрунтується на здобутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти знаннях з філософії, естетики, історії музики.

Філософія мистецтва корелює з філософією культури, методологією наукових досліджень, основами виконавської інтерпретації; слугує філософським підґрунтям для виконавської, культурно-просвітницької та педагогічної діяльності фахівця у галузі культури і мистецтва.

3. Програмні результати навчання

Результати навчання за дисципліною «Філософії мистецтва» спрямовані на формування досвіду культуротворчої діяльності студентів, їх просвітницької, дослідницької та художньої активності. Розширюючи горизонти розуміння сутності художньо-творчої діяльності, курс філософії мистецтва слугує формуванню спеціаліста, який свідомо використовуватиме функціональний потенціал мистецтва у сучасному діалогічному просторі культури.

Знання: історичних та соціокультурних закономірностей розвитку мистецтва; образно-змістових та формотворчих особливостей художніх напрямів і стилів. **Уміння:** застосовувати філософсько-культурологічні знання про мистецтво у процесі моделювання власної виконавської концепції музичного твору.	**ПРН 3**	Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.
Знання: основ філософського дискурсу як теоретичного підґрунтя для успішної виконавської / композиторської / диригентської / музикознавчої / дослідницької практики. **Уміння:** використовувати філософсько-культурологічні поняття для аналізу музично-естетичних стилів і напрямків у професійній діяльності.	**ПРН 4**	Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

Знання: закономірностей та культурно-історичного контексту розвитку художньої практики. **Уміння:** застосовувати філософсько-культурологічні знання при створенні виконавських та музикознавчих інтерпретацій.	**ПРН 6**	Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.
Знання: понятійно-категоріального апарату музичної естетики, філософії мистецтва **Уміння:** використовувати естетичні та культурологічні категорії у виконавській, науковій та педагогічній діяльності.	**ПРН 7**	Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
Знання: змісту та тенденцій розвитку культури і мистецтва. **Уміння:** використовувати філософсько-культурологічний рівень узагальнення для прийняття ефективних рішень у галузі культури і мистецтва	**ПРН 10**	Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.
Знання: культуротворчої природи мистецтва, соціокультурної ролі музичного виконавства. **Уміння:** створювати простір продуктивного співробітництва у мистецьких закладах та творчих об'єднаннях. **Комунікація:** взаємодія зі слухачами та колегами-музикантами з метою розвитку вітчизняної художньої культури.	**ПРН 11**	Здатність до співробітництва, діалогу та реалізації продуктивних форм взаємодії у мистецькому закладі.
Знання: змісту етичних та естетичних цінностей і ідеалів, художніх концептів національної свідомості. **Уміння:** зберігати та примножувати засобами музичного мистецтва загальнолюдські цінності, формувати гуманістичну мораль та національну свідомість. **Комунікація:** взаємодія зі слухачами як суб'єктами суспільно-перетворюючого та пізнавально-виховного впливу мистецтва.	**ПРН 12**	Здатність розвивати у суспільстві засобами музичного мистецтва загальнолюдські та мистецькі цінності, демократичні та естетичні ідеали, гуманістичну мораль та національну свідомість.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90-100	Зміст курсу засвоєно. Студент опанував теоретичні положення філософії мистецтва, вільно володіє філософсько-культурологічними поняттями, має системні знання відповідно до вимог навчальної програми. Студент вміє аналізувати та узагальнювати навчальний матеріал, добирати джерела інформації та користуватися ними, виявив активність під час обговорення проблемних питань на семінарських заняттях, якісно виконав індивідуальне завдання, творчо та змістовно презентував результати самостійної роботи.\\\
82-89	Зміст курсу засвоєно. Студент опанував основні теоретичні положення, достатньо повно володіє понятійним апаратом філософії мистецтва, вміє аналізувати та систематизувати інформацію. Студент опрацював більшість тем самостійної роботи, змістовно презентував її результати, якісно виконав індивідуальне завдання, однак під час усних та письмових відповідей допускав поверховість аргументації, окремі неточності та незначні помилки.

74-81	Зміст курсу здебільшого засвоєно. Студент опанував основні теоретичні положення, володіє понятійним апаратом філософії мистецтва, вміє аналізувати та систематизувати навчальний матеріал. Студент опрацював більшість тем самостійної роботи, однак не виконував індивідуальне завдання або допускав деякі помилки під час усних і письмових відповідей на практичних заняттях.
64-73	Зміст курсу засвоєно частково. Студент володіє лише окремими філософсько-культурологічними поняттями, брав участь в обговоренні деяких тем на практичних заняттях, самостійно опрацював кілька визначених програмою тем, однак виявив середній рівень компетентності, допускав помилки під час усних і письмових відповідей, індивідуальне завдання не виконував.
60-63	Зміст курсу засвоєно фрагментарно. Студент володіє лише деякими філософсько-культурологічними поняттями, знання поверхові та не систематизовані, значну частину навчального матеріалу відтворює на репродуктивному рівні, самостійну роботу виконував частково, індивідуальне завдання не виконував.
35-59	Зміст курсу не засвоєно. Більшість навчальних завдань не виконано або відповіді містять принципові помилки. Студент не опанував основний навчальний матеріал, пропускав заняття, не виконував самостійну роботу. За умови додаткової самостійної роботи студента можливе підвищення рівня його знань та повторне складання заліку.
1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни ставиться, якщо студент систематично пропускав заняття та зовсім не опанував навчальний матеріал.

Розподіл балів
форма звітності – залік

<table>
<tr><td colspan="8">Поточний контроль</td><td>Разом</td><td>Сума</td></tr>
<tr><td colspan="2">Розділ 1</td><td colspan="2">Розділ 2</td><td colspan="2">Розділ 3</td><td colspan="2">Розділ 4</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Т 1.1</td><td>Т 1.2</td><td>Т 2.1</td><td>Т 2.2</td><td>Т 3.1</td><td>Т 3.2</td><td>Т 4.1</td><td>Т 4.2</td><td></td><td rowspan="5">100</td></tr>
<tr><td colspan="2">8</td><td>8</td><td>8</td><td colspan="2">8</td><td>8</td><td>8</td><td>48</td></tr>
<tr><td colspan="8">Контроль самостійної роботи</td></tr>
<tr><td colspan="2">8</td><td colspan="2">8</td><td colspan="2">8</td><td colspan="2">8</td><td>32</td></tr>
<tr><td colspan="8">Індивідуальне завдання (реферат)</td><td>20</td></tr>
</table>

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному Положенням «Про порядок визнання результатів, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка» (ухвалене рішенням Вченої ради, протокол № 11 від 19 червня 2020 року).

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	ОцінкаECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	Відмінно
82 - 89	**B**	Добре
74 - 81	**C**	
64 - 73	**D**	Задовільно
60 - 63	**E**	
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Рівень знань та умінь, набутих у процесі вивчення «Філософії мистецтва», перевіряється на практичних заняттях у формі усних відповідей, виконання тестових завдань та контрольних робіт, презентації результатів самостійної роботи, виконання індивідуального завдання у вигляді реферату. Форма контролю – залік.

6. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність людини у контексті філософського дискурсу.

Предмет і завдання філософії мистецтва. Теорії походження, соціальні функції, морфологія та історична типологія мистецтва.

Міметична природа мистецтва в античній філософії. Символічність мистецтва у теології середньовіччя. Антропоцентризм ренесансної художньої практики та її філософське осмислення. Раціональність як константа мистецтва та естетики Нового часу. Мистецтво в контексті інтуїтивізму і психоаналізу.

Національні аспекти художньої творчості. Види мистецтва у контексті світосприйняття українського етносу. Філософія мистецтва як складова української наукової думки.

РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва.

Музична естетика античного світу: піфагорійська «гармонія сфер» та музично-числова структура космосу в натурфілософії Платона. Сутність та функції музики в культурі стародавнього Китаю. Компаративний аналіз античної та давньокитайської інтерпретацій музики.

Музика в умовах теологічно-орієнтованої культури: «світова», «людська» та «інструментальна» музика середньовіччя. Музика в умовах культурного білінгвізму: «механічний універсам» і «світові гармонії».

Причини та наслідки переходу «музики-науки» в «музику-мистецтво». Музика як «мова почуттів», засіб самовиразу та знаряддя самопізнання (барокова «теорія афектів», естетика романтизму).

Музика як еквівалент світової волі та світ як «втілена музика» в філософії А. Шопенгауера. Музика як криптограма розвитку соціуму: аналогія музичних та суспільних структур в соціальній філософії Т. Адорно.

РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва.

Хорея як зразок синкретичної єдності первісного мистецтва. Еволюція танцю в античній, християнській, ренесансній культурі та його філософське осмислення.

Танець як філософія (Лукіан, П. Валері, Ж.-Ж. Новер, Ф. Ніцше). Міф та ритуал у хореографічному мистецтві. Гносеологічне значення танцю. Мова хореографії як знаково-символічна система.

Музична поетика хореографії: пластична інтерпретація музики у хореографічному мистецтві. Філософський ракурс тілесності. Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв'язок з хореографією (А. Дункан, Ф. Дельсарт, Е. Жак-Далькроз, Р. фон Лабан). Мистецтвознавча наука хореологія як феномен сучасного філософсько-культурологічного дискурсу.

РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури.

Сучасна художня практика та її філософське осмислення. Постмодерні трансформації естетичного знання. Функції мистецтва у діалогічному просторі сучасної культури.

Творчий процес: митець, задум та його втілення. Діалектика змісту і форми художнього твору. Герменевтичні, семіотичні та феноменологічні підходи до аналізу художньо-творчої діяльності.

«Science art» як проекції у майбутнє мистецтва. Онлайн-колаборації як сучасні технології художньої творчості.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність у контексті філософського дискурсу.

Тема 1.1. Мистецтво та його соціальні функції. Історична типологія та морфологія мистецтва.

Визначення мистецтва, теорії його походження, соціальні функції мистецтва. Морфологія мистецтва: види мистецтва та динаміка їх розвитку. Історична типологія мистецтва: художні епохи та напрями.

Тема 1.2. Філософія мистецтва в історичному та національному контексті.

Міметична природа мистецтва в античній філософії. Символічність мистецтва у теології середньовіччя. Антропоцентризм ренесансної художньої практики та її філософське осмислення. Раціональність як константа мистецтва та естетики Нового часу. Мистецтво в контексті інтуїтивізму і психоаналізу.

Національні аспекти художньої творчості. Види мистецтва у контексті світосприйняття українського етносу. Філософія мистецтва як складова української наукової думки.

РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва.

Тема 2.1. Музична естетика античного світу.

Піфагорійська «гармонія сфер» та музично-числова структура космосу в натурфілософії Платона: - давньогрецька філософія про природу звуку; - світ у масштабі звукоряду; - гармонія як онтологічна та естетична сутність макро- і

мікрокосму; - есхатологічний зміст ідеї про душу-гармонію у філософії Квінтіліана; - дорійський лад космосу Платона.

Сутність та функції музики в культурі стародавнього Китаю: - музичний звукоряд як універсальний класифікатор у системі корелятивного мислення; - музично-акустичні закономірності та теорія «космічного резонансу»; - онтологічні, соціальні та антропологічні виміри музичних понять, роль музики в процесі семантизації світу.

Компаративний аналіз античної та давньокитайської інтерпретацій музики: - музика як конститутивний елемент світобудови; - музикування як відтворення людиною універсальних вібраційних зв'язків; - музика як джерело інформації про світобудову.

Тема 2.1. Причини та наслідки змін нормативно-ціннісних основ музики в європейські культурі.

Музика в умовах теологічно-орієнтованої культури «світова», «людська» та «інструментальна» музика середньовіччя (Боецій); - причини та наслідки деструкції традиційних зв'язків музики з онтологічними та аксіологічними структурами світового порядку;

Музика в умовах культурного білінгвізму: «механічний універсам» і «світові гармонії»: - теоретичне обґрунтування уявлень про музику як про творчість; - перехід музики до нормативно-ціннісної системи «мистецтво»; - музика в період формування засад нового світорозуміння: «механічний універсум» та «світові гармонії» («Універсальна гармонія» М. Мерсена, «Світовий монохорд» Р. Флада, «Універсальна музика» Й. Кірхера, «Гармонія світу» Й. Кеплера).

Музика як «мова почуттів», засіб самовиразу та знаряддя самопізнання (барокова «теорія афектів», Б. Брентано, Є. Гофман, Й. Гьоррес, К. Зольгер, В. Вакенродер,). Романтизм як спадкоємець піфагорійської традиції: ідея «паневфонії» (Й. Гердер); музика всесвіту (С. Кольрідж, Й. Ріттер, Т. Мундт, Ф. Новаліс); філософське обґрунтування правомірності музично-космологічних кореляцій (Ф. Шеллінг).

Музика як еквівалент світової волі та світ як «втілена музика» в філософії А. Шопенгауера. Музика як криптограма розвитку соціуму: аналогія музичних та суспільних структур у соціальній філософії Т. Адорно.

РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва.

Тема 3.1. Мова хореографії як знаково-символічна система.

Хорея як зразок синкретичної єдності первісного мистецтва. Еволюція танцю в античній, християнській, ренесансній культурі та його філософське осмислення.

Танець як філософія (Лукіан, П. Валері, Ж.-Ж. Новер, Ф. Ніцше). Міф та ритуал у хореографічному мистецтві. Гносеологічне значення танцю. Мова хореографії як знаково-символічна система.

Тема 3.2. Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв'язок з хореографією.

Музична поетика хореографії: пластична інтерпретація музики у хореографічному мистецтві. Філософський ракурс тілесності. Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв'язок з хореографією (А. Дункан, Ф. Дельсарт, Е. Жак-Далькроз, Р. фон Лабан). Мистецтвознавча наука хореологія як феномен сучасного філософсько-культурологічного дискурсу.

РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури.

Тема 4.1. Сучасна художня практика та її філософське осмислення. Постмодерні трансформації художньої практики та естетичної думки. Функції мистецтва у діалогічному просторі сучасної культури.

Творчий процес: митець, задум та його втілення. Діалектика змісту і форми художнього твору. Герменевтичні, семіотичні та феноменологічні підходи до аналізу мистецтва.

Тема 4.2. Сучасність та футуристичні вектори художньо-творчої діяльності. «Science art» як проекція у майбутнє мистецтва. Онлайн-коллаборації як інноваційні технології художньої творчості.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Всього	у тому числі				Всього	у тому числі			
		лек	пр	конс	ср		лек	пр	конс	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність у контексті філософського дискурсу										
Тема 1.1. Мистецтво та його соціальні функції. Історична типологія та морфологія мистецтва.	10	2	2	-	16	22	2	-	-	20
Тема 1.2. Філософія мистецтва у історичному контексті.	12	2								
Разом	**22**	**4**	**2**	**-**	**16**	**22**	**2**	**0**	**0**	**20**
РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва										
Тема 2.1. Музична естетика античного світу.	10	2	2	-	14	22	-	2	-	20
Тема 2.2. Причини та наслідки змін нормативно-ціннісних основ музичного мистецтва в європейській культурі.	12	2	2							
Разом	**22**	**4**	**4**		**14**	**22**	**-**	**2**	**0**	**20**

РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва										
Тема 3.1. Мова хореографії як знаково-символічна система.	10	2	2	-	16	22	-	2	-	20
Тема 3.2. Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв'язок з хореографією.	12	2								
Разом	**22**	**4**	**2**		**16**	**22**	**-**	**2**	**0**	**20**
РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури										
Тема 4.1. Сучасна художня практика та її філософське осмислення	12	2	2	-	14	24	2	-	-	22
Тема 4.2. Сучасність та футуристичні вектори художньо-творчої діяльності.	12	2	2	2						
Разом	**24**	**4**	**4**	**2**	**14**	**24**	**2**	**0**	**0**	**22**
Всього	**90**	**16**	**12**	**2**	**60**	**90**	**4**	**4**	**0**	**82**

Теми лекційних занять

№ п/п	**Тема та зміст лекції з висвітленням основних питань**	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність у контексті філософського дискурсу		
1.1	Мистецтво та його соціальні функції. Історична типологія та морфологія мистецтва.	2	2
1.2	Філософія мистецтва у історичному та національному контексті.	2	
	РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва		
2.1	Філософія музичного мистецтва: музична естетика античного світу.	2	-
2.2	Причини та наслідки змін нормативно-ціннісних основ музичного мистецтва в європейські культурі.	2	
	РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва		
3.1	Філософія хореографічного мистецтва. Мова хореографії як знаково-символічна система.	2	-
3.2	Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв'язок з хореографією.	2	
	РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури		
4.1	Сучасна художня практика та її філософське осмислення.	2	2
4.2	Футуристичні вектори художньо-творчої діяльності.	2	
	Всього	**16**	**4**

Теми практичних (семінарських)занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність у контексті філософського дискурсу			
1.1.	Мистецтво та його соціальні функції. Історична типологія та морфологія мистецтва	**2**	**-**
1.2.	Філософія мистецтва у історичному контексті		
РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва			
2.1.	Музична естетика античного світу	**2**	**2**
2.2.	Причини та наслідки змін нормативно-ціннісних основ музики в європейські культурі	**2**	
РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва			
3.1.	Мова хореографії як знаково-символічна система.	**2**	**2**
3.2.	Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв’язок з хореографією.		
РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури			
4.1.	Сучасна художня практика та її філософське осмислення	**2**	**-**
4.2.	Футуристичні вектори художньо-творчої діяльності	**2**	
	Всього	**12**	**4**

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
РОЗДІЛ 1. Мистецтво як художньо-творча діяльність у контексті філософського дискурсу			
1.1. 1.2.	Мистецтво та його соціальні функції. Історична типологія та морфологія мистецтва Філософія мистецтва у історичному контексті	**16**	**20**
РОЗДІЛ 2. Філософія музичного мистецтва			
2.1. 2.2.	Музична естетика античного світу Причини та наслідки змін нормативно-ціннісних основ музики в європейські культурі	**14**	**20**
РОЗДІЛ 3. Філософія хореографічного мистецтва			
3.1. 3.2.	Мова хореографії як знаково-символічна система. Ритмопластичні теорії нової доби та їх зв’язок з хореографією.	**16**	**20**
РОЗДІЛ 4. Філософія мистецтва у просторі сучасної культури			
4.1. 4.2.	Сучасна художня практика та її філософське осмислення Футуристичні вектори художньо-творчої діяльності	**14**	**22**
	Всього	**60**	**82**

Індивідуальні завдання спрямовані на поглиблення знань з філософії мистецтва. Завдання полягають в ознайомленні з актуальними проблемами художньої практики; їх осмисленням у контексті філософсько-культурологічного аналізу; узагальненні точок зору на мистецтво як художньо-образну форму пізнання дійсності; викладі результатів аналізу у вигляді реферату.

Орієнтовні теми рефератів для індивідуального завдання:

1. Теорії походження мистецтва.
2. Українська філософська думка про природу та сутність мистецтва.
3. Семіотична концепція мистецтва.
4. Мистецтво у просторі феноменологічного дискурсу.
5. Моральна відповідальність художника.
6. Жан-Поль Сартр: свобода і детермінізм у мистецтві ХХ століття.
7. Альбер Камю про роль мистецтва й митця в суспільстві ХХ століття.
8. Роль мистецтва у формуванні національної самосвідомості.
9. Етнонаціональне в мистецтві: традиції і новий контекст.
10. Любов як моральна цінність і художній образ.
11. Художній образ Прометея в історії світового мистецтва.
12. Сюрреалізм в контексті художнього втілення та сприйняття.
13. Естетичні закони іконографії.
14. Символи в мистецтві.
15. Поняття «геній» в естетиці романтизму.
16. «Смерть автора» у просторі сучасної художньої культури.
17. Абсолютизація форми в мистецтві авангарду.
18. Елітарне і масове мистецтво.
19. Твір мистецтва як товар.
20. Мистецтво в полоні міфопоетичного мислення.
21. Поняття «гармонія» в античній естетиці.
22. Роль мистецтва в умовах війни.
23. Комунікативна функція мистецтва.
24. Мистецтво як засіб самовиразу та самопізнання.
25. Арт-терапія: сутність і функції.
26. Інноваційні процеси у сучасному хореографічному мистецтві.
27. Енігма танцю: художній образ та його сприйняття.
28. Проблема інтерпретації музичного твору: композитор – виконавець – слухач.
29. Теорія дегуманізації мистецтва Хосе Ортеги-і-Гассета.
30. Художній твір як форма соціального буття мистецтва.
31. Мистецтво як засіб спілкування.
32. Мистецтво і наука.
33. Мікель Дюфрен про співвідношення мистецтва і політики.
34. Мистецтво та релігія (естетика неотомізму Жака Марітена та Етьєна Жильсона).
35. Форми організації художнього життя в умовах війни.

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Естетика: навчальний посібник / за ред. Л. Б. Мартиненко. Умань : ФОП Жовтий О.О., 2016. 137 с. URL: http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/6620/1/Estetyka.pdf
2. Естетика: навч. посіб. / за ред. В. О. Лозового. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 208 с. URL: http://dspace.nlu.edu.ua/handle/123456789/392
3. Естетика: Підручник / За заг. ред. Л.Т. Левчук. Київ: Вища школа, 2006. 431 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/408598.pdf
4. Печеранський І.П., Базела Д.Д. Вступ до філософії танцю: Монографія. Київ: Видавничий центр КНУКіМ, 2017.
5. Тарапата Л.Г. Філософія музики: навчальний посібник для студентів та магістрантів факультетів мистецтв. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2004. 76 с. URL: http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/3193
6. Татаркевич В. Історія шести понять: Мистецтво. Прекрасне. Форма. Творчість. Відтворництво. Естетичні переживання. Київ: Юніверс, 2001. 366 с.
7. Чепалов О.І. Філософія танцю. Передовий досвід українських учених. *Dance studies.* 2/2018. С. 10–17.

Допоміжні

1. Арістотель. Поетика. Харків: Фоліо. 160 с.
2. Коротков А., Тараканова А. Все про танець: довідник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2005. 90 с.
3. Музична естетика античного світу / Вступний нарис і зібрання текстів О.Ф. Лосєва. Київ: Музична Україна, 1974. 219 с.
4. Ніцше Ф. Народження трагедії з духу музики. *Повне зібрання творів.* Том 1. / Пер. з нім. К.Котюк та О.Фешовець. Львів: Астролябія, 2004. 769 с.
5. Опанасюк, О. П. Художній образ: структурна феноменологія і типологія форм: монографія. Дрогобич: Коло, 2004. 236 с.
6. Ортега-і-Гассет Х. Дегуманізація мистецтва. *Вибрані твори.* Київ: Основи, 1994. С. 238–272.
7. Тарапата-Бильченко Л.Г. Світ як втілена музика у філософії А. Шопенгауера. *Філософські науки:* збірник наукових праць. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. С. 160–166.
8. Тарапата Л. Г. Музика як модель світобудови: досвід культурологічного дослідження: автореферат ... канд. філос. наук. Харків, 1998. 18 с. URL: http://cheloveknauka.com/muzyka-kak-model-miroustroystva-opyt-kulturologicheskogo-issledovaniya
9. Тарапата-Більченко Л. Педагогічний азимут та світоглядні горизонти філософії музики. *Філософія освіти*: наук. часопис. 2011. № 1-2 (10). Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. С. 390–397. URL: http://www.philosopheducation.com/index.php/ua/component/content/article/79-arkhiv-nomeriv/83-nomer-1-2-za-2011-rik
10. Тарапата-Більченко, Л. Г. «Science Art» як проекція у майбутнє музики. *Філософія науки: традиції та інновації*: науковий журнал. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2019. № 1 (19). С. 44–54. URL: https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/8363
11. Харнонкурт Н. Музика як мова звуків. Шлях до нового розуміння музики. Суми: Собор, 2002. 184 с.
12. Шаріков Д.І. Сучасна хореографія як феномен художньої культури XX століття: *автореф. дис… канд. мистецтв.* 26.00.01. КНУКіМ. Київ, 2008. 22 с.

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Ноутбук, мультимедійний проєктор та дошка, аудіоколонки.